

Naturvernforbundet
i Trøndelag

Trondhjems Turistforening

Selbu kommune

postmottak@selbu.kommune.no

Stjørdal, 23. april 2021

Dette brevet sendes på vegne av Naturvernforbundet i Trøndelag, Trondhjems Turistforening og Norsk Ornitologisk Forening avdeling Trøndelag.

Klage rekreasjonsløyper

Vi ble i brev fra Selbu kommune datert 24.03.2021 gjort kjent med at kommunestyret i Selbu mener å ha vedtatt revidering av rekreasjonsløyper for snøscooter i kommunestyremøtet 01.03.2021 sak 3/21.

Vi påklager kommunens vedtak om revidering av rekreasjonsløyper for snøscooter i Selbu kommune med ny lokal forskrift 2021 i sin helhet og anmoder om oppsettende virkning.

Vi har tidligere gitt høringsvar i saken, datert 23.11.2020.

Sammendrag

Vi påklager kommunestyrets vedtak i sin helhet på grunn av feil saksbehandling, manglende begrunnelse, manglende medvirkning, manglende kartlegging og mangelfull vurdering av samlet belastning.

Sekundært påklager vi kommunestyrets vedtak for tilførselsløypene, B08E01 (Sørungen Øst-Vargkjølen), B19 (Østrungen felleseter- Bringtjennin) og løypene E02 – E12.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
trondelag@fnf-nett.no | Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal | 977 26 263 | 911 46 560
organisasjonsnummer 916 627 831 | www.fnf-nett.no/trondelag

Primær begrunnelse

Vi mener kommunestyrets vedtak 01.03.2021 i sak 3/21 «2. gangs behandling - Revidering rekreasjonsløyper for snøscooter i Selbu kommune - Med ny lokal forskrift (...)» må oppheves i sin helhet på grunn av feil saksbehandling.

Saksforberedelse og kommunestyrets vedtak

I denne saken har administrasjonen lagt opp til en todelt politisk behandling. Grunneierlagets forslag til nye løyper ble utredet på en forenklet og overordnet måte og alle løypene ble lagt ut på høring uten noen form for seleksjon fra administrasjonen sin side. Innstillingen fra administrasjonen var at politisk ledelse skulle gi en tilbakemelding på hvilke traseer de ville at administrasjonen skulle jobbe videre med. De utvalgte løypene skulle deretter utredes mer detaljert og ulike hensyn veies opp mot hverandre.

Denne fremgangsmåten er presisert gjentatte steder i saksframlegget. Under avsnittet «Vurderinger» står det bla. «(..) administrasjonens tilråding er at det er nødvendig med grundigere og lokale vurderinger enn dette for både enkeltraseene med høyt konfliktnivå og løypenettet som helhet, før en kan fastsette nytt løypenett i lokal forskrift». I kommunedirektøren sin innstilling står det at «Gjennomgangen skal føre fram til hvilke traseer en ønsker å jobbe videre med (...)». I kommentar til vårt høringssvar skriver administrasjonen: «Av kapasitetsårsaker kunne ikke alle forslag til traseer utredes i detalj før de ble sendt på høring. En grovsortering er nødvendig først, slik at administrasjonen kan jobbe mer med de traseene en velger å jobbe videre med, etter å ha hørt høringsuttalelsene og gjort en nærmere administrativ og politisk vurdering. Dette ble dessverre ikke forklart i høringsbrevet.»

Da saken ble behandlet i kommunestyret 1. mars bar debatten preg av at politikerne blandet sammen videre utredning og endelig vedtak. **Vi mener Selbu kommunestyre gjorde et vedtak som er en blanding mellom å vedta videre utredning av løyper og å endelig vedta løyper: Løype B18 er vedtatt jfr. pkt. 3 i vedtaket, tilførselsløypene er vedtatt jfr. pkt. 4 i vedtaket, E-løypene skal utredes videre jfr. pkt. 2 i vedtaket (unntatt E13 og E14 som tas ut jfr. pkt. 1 i vedtaket). De øvrige A- og B-løypene er det ikke gjort noe vedtak på.**

I kjølvannet av kommunestyrebehandlingen var nok de fleste litt usikre på hva som faktisk var vedtatt. Det var først 24. mars at saken ble kunngjort og da ble det presentert som om alle løypene unntatt E13 og E14 var vedtatt.

Vi mener at kommunestyrets vedtak ikke var et endelig vedtak av ny forskrift. Det kan ikke i etterkant av kommunestyrets behandling fortolkes og kunngjøres som et vedtak om «Revidering rekreasjonsløyper for snøscooter i Selbu kommune - Med ny lokal forskrift».

Manglende begrunnelse

Saken er ikke forberedt med tanke på at kommunestyret skulle vedtatt ny forskrift. Dermed har kommunestyret nå vedtatt løyper som har uakseptabel konflikt (-3) uten skriftlig begrunnelse. Det er ikke gjort en saklig og forsvarlig vurdering av konsekvensene av løypene opp mot hensynet til naturmangfoldet. Muligheten for avbøtende tiltak og mindre konfliktfylte løsninger er ikke drøftet og vurdert. Det fremgår heller ikke hvilken betydning kommunen har tillagt høringsuttalelsene.

Kommunestyrets begrunnelse skal fremgå av vedtaket og ikke fremkomme under klagebehandlingen. **På denne bakgrunn mener vi kommunens vurderinger er mangelfulle og at det har virket bestemmende på vedtakets innhold. Den manglende begrunnelsen er en saksbehandlingsfeil jfr. begrunnelsesplikten i motorferdselsforskriften §4a tredje ledd som har fått betydning for vedtakets gyldighet.**

Mangelfull medvirkning

Vi har i denne saken savnet involvering av berørte og interesseorganisasjoner. Selbu kommune har fra før av et omfattende løypenett for fornøyelseskjøring og dette forslaget til utvidelse av løypenettet er en svært konfliktfull sak. Det er kritikkverdig at kommunen ikke informerer og involverer samtlige av de berørte gruppene i prosessen. Administrasjonen har også påpekt dette under avsnittet «*Medvirkning: Før endelig vedtak bør kommunen åpne for at ulike berørte parter kan ta kontakt eller inviteres, for nærmere dialog der man drøfter utfordringer som har kommet fram i høringen.*» **Vi mener derfor at vedtaket må kjennes ugyldig på grunn av manglende medvirkning og involvering jfr. forvaltningslovens §37.**

Det svekker også rettsikkerheten at saken er presentert på en kompleks måte. Det er utfordrende for den vanlige turgåeren å få en rask oversikt over foreslåtte løyper og hvor disse går i forhold til de etablerte skitraseene. Det er mange ulike versjoner av dokumenter og kart fra de tidligere behandlingene av løyper. Saken var faktisk så kompleks at politikerne kommenterte det under kommunestyrebehandlingen. De påpekte også at de ikke hadde fått et kart som viste hvor de enkelte løypene var. **Vi mener det i slike saker må tilstrebnes en enkel presentasjon av saken og at alle som kan tenkes å bli berørt blir involvert på et så tidlig stadium som mulig.**

Mangelfull kartlegging av naturmangfold

Saken var fra administrasjonens side tenkt i to trinn, med en første siling og deretter utredning og kartlegging av de utvalgte traseene. Når kommunen nå hevder at de har vedtatt ny forskrift er det svært tydelig at kartleggingen av artsmangfold og naturkvaliteter er mangelfull. I denne saken er det så langt bare gjort en overordnet vurdering basert på registreringer som over tid er lagt inn i Artskartet. Disse er få og i hovedsak fra områder hvor folk ferdes. Som administrasjonen selv påpeker i sin kommentar til vårt høringssvar: «*det er kun gjort en overordnet vurdering av naturmangfold for hver trasé*». Det er ikke gjort systematiske registreringer av artsmangfold og naturkvaliteter i de vedtatte løypetraseene. Vi mener at en slik kartlegging også må gjøres i de allerede etablerte traseene. **Den manglende kartleggingen mener vi er i strid med naturmangfoldlovens §8.**

Mangelfull kartlegging av friluftsliv

Vi mener kommunens kartlegging av friluftslivsverdiene fra 2014 er så mangelfull at den ikke kan brukes som grunnlag for revisjon av fornøyelseløyper. Kartleggingen er svært grovmasket. Den fokuserer mest på friluftslivet om sommeren og synliggjør ikke de store områdene som brukes vinterstid. Vi viser til vår klage hvor vi presiserte hvor tydelig dette kommer frem i området rundt Rensfjellet, men det samme gjelder i området Selbuskogen-Vekta hvor alle E-løypene er vedtatt.

Mangelfull vurdering av samlet belastning

Scooterbruken i Selbu kommune er fra før av omfattende. Det er stadig flere nabokommuner som også etablerer løyper med formål å få disse koplet sammen til regionale løypenett. Dette vil trolig øke bruken av løypene og presset for ytterligere løyper. Vi mener det må gjøres en vurdering av samlet belastning for økosystemene i Selbu etter naturmangfoldlovens §10. Det er arter som krever store leveområder og som presses på mange kanter og stadig må finne nye leveområder. Det er grenser for hvor store tilpasninger enkelte arter kan gjøre før bestanden og dermed økosystemene når et vippepunkt. **Vi mener forskriften som er vedtatt er i strid med naturmangfoldlovens §10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.**

Sekundær begrunnelse

Dersom vår prinsipale begrunnelse ikke medfører opphevelse av vedtaket i sin helhet, vil vi påklage følgende løyper:

Tilførselsløypene

Vi mener tilførselsløypene er i strid med forarbeidene til motorferdselsforskriftens §4a. Vi viser i den forbindelse til brev fra Klima- og miljødepartementet til Fylkesmannen i Troms og Finnmark 4.januar 2021.

Bestemmelsen i §4a er ikke utformet med tanke på å fungere som løyper for transport av bagasje og utstyr til hytter, eller som erstatning for ordningen etter §5 første ledd bokstav c med individuelle tillatelser til transport av bagasje og utstyr til hytter. Vi mener derfor at Selbu kommune ikke kan bruke §4a til å fastsette snøskuterløyper med formål om å kjøre til hytte. Transport til hytter er en form for nyttekjøring og kan etter vår mening ikke anses som fornøyleseskjøring, som var formålet bak lovendringen i 2015. §4a må derfor tolkes innskrenkende på grunn av §5 første ledd bokstav c slik at forutsetningen om individuelle behandlinger ikke undergraves. Ved å tillate fornøyleseløyper til hytter åpner kommunen opp for persontransport og mister den løpende vurderingen av belastningen motorferdsel utgjør for natur- og friluftsjinteressene gjennom at kommunen etter §5 første ledd bokstav c kan stille vilkår om antall turer osv.

Selbu kommune har vedtatt at tilførselsløypene skal begrenses til hytteeierne. I høringen er det ikke angitt hvordan brukergruppen for tilknytningsløypene skal identifiseres, hvilke begrensninger som skal være på bruken av løypene og hvordan håndhevingen av bestemmelsene skal gjøres. Det er et vilkår for at tilførselsløypene kan vedtas jfr. departementets brev. Dette er en klar saksbehandlingsfeil som vi mener bør medføre at vedtaket om tilførselsløyper kjennes ugyldig.

Vi mener at tilknytningsløypene i Selbu medfører praktisk endring sammenlignet med tillatelser gitt etter §5 første ledd bokstav c og at de dermed er lovstridig.

B08E01 (Sørungen Øst-Vargkjølen)

Dette området er et artsrikt område som i dag er forholdsvis uforstyrret. Løypen som er vedtatt vil ifølge den overordnede naturmangfoldvurderingen gi forstyrrelse av en hekkeplass for rovfugl, forstyrre områder for storfugl og elg, samt berøre store arealer med relativt kalkrik myr. Ifølge saksframlegget kan traseen «*medføre vesentlig skade eller ulempe for naturmiljøet*». Det står videre at «*En kan også anta at det også er andre arter rovfugl i området*». Vi mener den overordnede vurderingen baserer seg på et mangelfullt kunnskapsgrunnlag og at løypen ikke kan vedtas før naturmangfoldet i traseen er kartlagt jfr. naturmangfoldloven §8. Allerede i denne overordnede vurderingen viser det seg å være store negative virkninger for naturmangfoldet. Førre-var-prinsippet gjengitt i naturmangfoldlovens §9 bør da gjelde og løypene kan ikke vedtas før konsekvenser er kartlagt og vurdert på et faglig forsvarlig grunnlag.

Vi påklager løypen B08E01 på grunn mangelfull kartlegging av naturmangfold etter naturmangfoldloven §8, store negative sumvirkninger for naturmangfold etter motorferdselsforskriftens §4a femte ledd og naturmangfoldlovens §9 om førre-var-prinsippet.

B19 (Østrungen felleseter- Bringtjennin)

Vi viser til vårt høringssvar hvor vi fremhevet at dette er et svært viktig friluftsområde og som i saksframlegget har fått -3 i konfliktgrad relatert til friluftsliv.

Denne løypa går over områder med relativt kalkrik berggrunn og det indikerer en særlig artsrikt fauna og flora. I den overordnede konsekvensanalysen står det at «*Området virker å være lite kartlagt for naturmangfold*». Det kommer frem av høringssvar fra Statsforvalteren at det er sensitiv art bare 500 meter fra traseen. I saksframlegget er det nå -3 i konfliktgrad. Vi mener det er tiltakshavers plikt å innhente tilstrekkelig kunnskap om virkningen på naturmangfoldet og at løypen ikke kan vedtas før naturmangfoldet i traseen er kartlagt jfr. naturmangfoldloven §8. Når det også er registrert en sensitiv art er det etter vår mening helt klart at førre-var-prinsippet gjengitt i naturmangfoldlovens §9 er brutt. Løypene kan ikke vedtas før konsekvenser er kartlagt og vurdert på et faglig forsvarlig grunnlag.

Vi påklager løypen B19 på grunn manglende hensyn til friluftsliv og naturmangfold, mangelfull kartlegging av naturmangfold etter naturmangfoldloven §8 og førre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens §9.

E02 – E12

Løypene er i et område som har forbindelse til Selbuskogen skisenter som er regionalt utfartssted. Det er et viktig friluftsområde og dersom også dette området får scooterløyper vil samtlige tre viktige friluftslivsområder i kommunen ha scootertrafikk. Vi mener hensynet til friluftslivet ikke er vektlagt i tilstrekkelig grad.

Løypene er i den overordnede konsekvensanalysen fremhevet å ha svært store negativ virkning på naturmiljøet. Det er kjent at det her hekker rovfugl og vi mener varsomhetssonene ikke er ivaretatt. Løypene E06, E11 og E12 som går ut på Storsjøen, Litjsjøen og Børsjøen vil medføre menneskelig aktivitet over flere timer enkelte dager og rovfugl er svært var for denne formen for tilstedeværelse i hekketiden. Vi mener det er åpenbart at naturmangfoldlovens §8 om krav til kartlegging ikke er

ivaretatt og at løypene ikke kan vedtas på grunn av for store negative virkninger for naturmangfoldet og føre-var-prinsippet gjengitt i naturmangfoldlovens §9.

Vi påklager løypene E02-E12 fordi de gir store negative sumvirkninger for friluftsliv og naturmangfold etter motorferdselsforskriftens §4a femte ledd, og vi mener også at naturmangfoldlovens §8 om kunnskapsgrunnlaget og §9 om føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse når det foreligger opplysninger om hekkende rovfugl i området.

Vi påklager også disse E-løypene ut fra det vi mener er en urealistisk vurdering av parkeringskapasiteten på Vekta (P11). Vilåret for å kunne etablere fornøyelseløyper er bla. at de ikke skal medføre behov for terrenginngrep. Vekta inngår som parkeringsplass (P11) og startpunkt for fornøyelseløypen E07. Vi mener kommunen har gjort en feil vurdering av kapasitet på denne parkeringsplassen. Parkeringsplassen er i dag så sprengt at det er forbudt å parkere tilhengere der. Samtlige med hengere må parkere noen kilometer lengre ned i veien ved grustaket. Dette dokumenterer etter vårt syn at kapasitetsvurderingen er mangelfull og at det bare er et tidsspørsmål før det vil komme et reguleringsplanforslag som innebærer utvidelse av parkeringsplassen. **Vi mener på dette grunnlaget at vilåret for å kunne vedta fornøyelseløyper med startpunkt Vekta er lovstridig.**

Kopi av denne uttalelsen sendes til: Statsforvalteren i Trøndelag (sftlpost@statsforvalteren.no) og Trøndelag fylkeskommune (postmottak@trondelagfylke.no).

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Trøndelag ved

Magne Vågsland

(elektronisk godkjent)

Leder

Naturvernforbundet i Trøndelag

Emil Krokan

(elektronisk godkjent)

Leder

Norsk Ornitologisk Forening avd. Trøndelag

Frode Støre Bergrem

(elektronisk godkjent)

Daglig leder

Trondhjems Turistforening

Una Dahlen-Kvalvaag

Koordinator og sekretær

FNF Trøndelag